

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Bởi:

Joe Tye

Charlie McKeever từng linh cảm rằng mọi thứ đang đi xuống trong một khoảng thời gian. Mọi thứ bắt đầu nhen nhóm từ tuần trước khi đang trên đường đi làm, anh đột nhiên thấy những suy nghĩ trong đầu mình kết thành một mớ bòng bong. Thoạt đầu, anh cho rằng cảm giác này dường như vô hại và sẽ tan biến nhanh chóng. Tuy nhiên, cảm giác ấy càng trở nên nặng nề hơn vào những ngày sau đó. Sáng hôm ấy khi thức dậy, anh không thấy một bầu trời xanh trong của lạc quan và hy vọng, mà thay vào đó là một đám mây giông đen kịt đáng sợ. “Hôm nay bão sẽ về,” đám mây giông dường như cảnh báo.

Ngay khi tốt nghiệp đại học, Charlie bắt đầu làm việc cho Logistics Plus (LPI) với chức danh là nhân viên phân tích cơ bản chứ không theo đuổi con đường MBA như phần lớn các bạn của anh trong Câu lạc bộ Khởi Nghiệp St. John. “LPI chính là công ty tư vấn hấp dẫn nhất nước Mỹ ngày nay,” cán bộ tuyển dụng tại trường có phần khoe khoang. “Công ty chúng tôi phát triển rất nhanh, nhu cầu tư vấn quản lý trên thị trường cũng càng ngày càng tăng trưởng vì kỹ thuật công nghệ trở nên phức tạp và môi trường kinh doanh càng ngày càng cạnh tranh.” Ngay lập tức, Charlie thấy thích anh cán bộ tuyển dụng: thông minh và nhiệt tình, và cũng mới ra trường.

“Cơ hội phát triển của bạn chỉ bị giới hạn bởi nguồn năng lượng và sức sáng tạo của chính bạn. Ai biết được, có khi bạn trở thành thành viên quản trị trẻ nhất trong lịch sử công ty – chắc chắn bạn rất thông minh và có đạo đức nghề nghiệp rồi. Đây thực sự là công việc tốt nhất: vừa cho bạn sự hứng thú của một người khởi nghiệp, vừa cho bạn cảm giác an toàn khi làm việc cho một công ty mà sự thành công đã được khẳng định.”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Charlie đã làm việc rất chăm chỉ trong mười bốn năm, và đã được tưởng thưởng xứng đáng cho thành quả của mình. Anh và Pam mua một ngôi nhà ở ngoại ô, và các con của họ theo học một trường tư chất lượng. Nhưng ở công ty, Charlie chưa bao giờ thực sự thăng tiến tới cấp bậc quản lý. Mỗi năm anh lại thấy một lý do khác nhau – có năm công ty không khuyết vị trí cao hơn, có năm công ty hoạt động khó khăn, và cuối cùng chính là do anh thiếu cái bằng MBA – nhưng khoản tăng lương hậu hĩnh cùng lời hứa rằng anh sẽ là người đầu tiên trong danh sách cất nhắc cho năm sau đã khóa lấp nỗi thất vọng của anh.

Trừ lần này. Bản đánh giá công việc thường niên của anh được hoàn thành cách đây ba tháng, như mọi khi, Charlie lại được khen vì sự cố gắng cống hiến của mình. “Nhưng bây giờ chúng tôi cần anh cố gắng hơn nữa, Charlie,” Dick Dierdron, người quản lý mới, nói với anh. “Khi tôi tiếp quản trụ sở này năm ngoái, tôi đã nói rõ là tôi muốn tất cả mọi người phải mở rộng thị phần. Anh vẫn chưa làm được việc này. Anh chưa mang về một khách hàng mới nào cho công ty, anh cũng chưa gia hạn một hợp đồng mới nào với các khách hàng hiện tại.”

“Nói thẳng là thị trường cạnh tranh đang tăng nhiệt, và chúng ta đã mất rất nhiều hợp đồng về tay Lipton Group.” Dierdron quắc mắt khi nhắc đến tên của đối thủ không đội trời chung của LPI. “So với thị phần đã mất, lợi nhuận không phải là điều quan trọng nhất. Ban quản trị,” ông nhắc đến họ như thể là những người ngoài cuộc không quan tâm gì đến ý kiến của ông, “đã chỉ thị là chúng ta sẽ phải cắt giảm nhân sự nếu như tình hình không được cải thiện, mà phải là cải thiện một cách nhanh chóng.”

Dierdron ngả lưng vào chiếc ghế da lưng cao và lật qua mấy trang thông tin cá nhân của Charlie, thứ duy nhất trên chiếc bàn làm việc bóng lộn của ông. “Anh là một trong những nhân viên tư vấn tốt nhất của công ty, Charlie. Chúng tôi không thể để mất anh được, và ban quản trị biết điều đó. Cá nhân tôi cũng không muốn mất anh, không chỉ bởi vì anh là nhân viên tốt, mà còn vì anh là người hướng dẫn tốt nhất cho những nhân viên mới.” Dierdron chỉnh lại cặp khuy măng sét bằng vàng trên tay áo complê, hành động mà ông luôn làm để thông báo là buổi họp sắp kết thúc. “Nhưng anh phải lấy thêm được hợp đồng mới, Charlie. Đừng chỉ ngồi đó trong văn phòng và đợi khách hàng tự tìm đến mình.”

Khi Dierdron để tập hồ sơ của Charlie xuống bàn và chực đứng lên thì Charlie buột miệng hét lên, “Làm thế nào tôi mới có thời gian để tìm về hợp đồng mới đây, Dick? Tôi làm việc tám mươi giờ một tuần, và ông lại vừa mới hành tôi cài đặt hệ thống máy tính mới.” Trong mười bốn năm, chưa bao giờ Charlie mất bình tĩnh, đừng nói gì đến quát lên như vậy – nhất là với cấp trên, đặc biệt là cấp trên quản lý trực tiếp – nhưng đột nhiên mọi thứ như giọt nước làm tràn ly, làm bùng nổ những cảm xúc mà chính Charlie cũng không hề nhận ra là anh đang có. “Tôi đến văn phòng mỗi sáng trước khi bảo vệ ca đêm hết giờ làm việc và tôi vẫn còn ở lại văn phòng cho đến khi nhân viên bảo vệ đi khóa các phòng, kể cả thứ Bảy. Tôi đã cống hiến cả đời mình – nói thẳng ra là thế, Dick,

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

tôi còn không gần gũi với các con của mình! Mấy đồng nghiệp nói chuyện về việc huấn luyện đội bóng đá của các con họ. Tôi thậm chí còn không có thời gian để xem chúng thi đấu nữa!”

Charlie đang chồm lên bàn, chọc ngón tay vào tập hồ sơ bằng giấy sợi thô dày cộp ghi lại chi tiết theo trình tự thời gian công việc của anh trong mười bốn năm. “Lúc nào thích hợp nhất ông muốn tôi gọi điện lái nhái mời chào khách hàng, Dick? Trong khoảng thời gian từ nửa đêm đến sáu giờ sáng khi mà tôi không bận việc dự án? Hay ông muốn tôi dừng các công việc đang làm ra tiền cho công ty vào ban ngày?”

Đúng lúc cảm xúc đang bùng nổ, Charlie cảm thấy có tiếng nổ nhỏ cứ như thể mạng lưới thần kinh của anh vừa bị chập điện, làm tắt cơn giận dữ trong anh và khiến anh hít một hơi dài và ngồi phịch xuống ghế. “Tôi xin lỗi, Dick, nhưng tôi không thể làm tất cả việc đó. Tôi không biết ông mong đợi gì ở tôi nữa. Tôi đang làm việc hết sức có thể, và thậm chí có lẽ còn không theo được nhịp độ hiện tại. Nhưng nếu ông muốn có thêm khách hàng mới, ông biết tôi mà, tôi sẽ làm hết sức để thực hiện điều đó.”

Dierdron nguệch ngoạc cái gì đó vào mảnh giấy và đẩy nó qua chiếc bàn. “Đây là phần lương được tăng thêm cho anh năm nay, Charlie. Trong tình hình tài chính căng thẳng thế này, chúng tôi không thể tăng lương cho tất cả mọi người.” Không buồn nhìn mảnh giấy, Charlie nhặt nó lên, nhét vào túi áo và đứng lên đi ra ngoài. Dierdron cũng đứng lên, đi sang cạnh bên bàn và đặt một chân lên góc, nửa đứng, nửa ngồi. “Charlie,” ông nói, dù giọng nói đã dịu lại đôi chút nhưng vẫn nghiêm nghị, “tôi muốn anh rõ điều này.” Charlie đã dừng ở cửa, giờ một tay đang cầm tay nắm cửa, một tay bỏ túi áo. “Gì vậy, Dick?”

“Anh làm việc điên cuồng như vậy là do chính anh chọn thôi, chẳng vì lý do nào khác.” Dierdron im lặng sau lời trách cứ, cho đến khi cảm thấy khó chịu với sự im lặng, Charlie vạch lại, “Thế là thế nào, vì chính tôi lựa chọn? Đó là công việc mà tôi phải hoàn thành.”

“Tất nhiên công việc thì phải hoàn thành, và đó là trách nhiệm của anh. Nhưng điều đó không có nghĩa là anh phải làm một mình. Sau mười bốn năm ở đây, anh hầu như chỉ làm những việc của một nhân viên phân tích mới ra trường, và anh vẫn chưa làm được những việc mà chúng tôi cần ở một chuyên gia nhiều kinh nghiệm – ví dụ như mở rộng thị phần. Anh phải học cách giao việc cho người khác, cách yêu cầu giúp đỡ, để có thêm thời gian và tôi sẽ có cơ hội giao nhiều việc quan trọng hơn cho anh.”

Trong mười bốn năm, đây là lần đầu tiên Charlie bị phê phán thẳng thừng như vậy, tất nhiên là anh không thích. Ở LPI không ai lại tọc mạch lỗi sai của người khác, anh cảm thấy cơn giận đã lên đến đỉnh.

Cảm nhận được Charlie đang nghĩ gì, Dierdron cắt ngang dòng suy nghĩ đó. “Bây giờ là trưa thứ Năm, Charlie. Sao anh không đi nhờ một nhân viên phân tích khác làm nốt cho

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

anh công việc hôm nay. Hãy có một kì nghỉ cuối tuần thật dài. Anh nên đi đâu đó một mình và nghĩ về những gì tôi nói. Anh có muốn trưởng thành cùng với sự phát triển của LPI không? Anh đang đứng trước ngã ba đường, Charlie. Giờ là lúc phải đưa ra quyết định và cam kết.”

Dierdron quay lại chiếc bàn của ông, nhắc điện thoại lên và bấm. “Ben à, Dick đây. Tôi muốn nói chuyện với anh về thương vụ Consolidated Banking. Bây giờ được không?”

Buổi đánh giá thành quả cá nhân thường niên kết thúc.

Hôm đó Charlie về nhà sớm hơn, nhưng anh vẫn đi làm vào thứ Sáu, cố gắng để Dick Dierdron không thấy mình. Anh chỉ làm việc nửa ngày thứ Bảy, và làm con trai ngạc nhiên khi đến xem trận bóng của nó vào buổi chiều.

Sau vài tháng, mọi thứ lại vào guồng. Charlie đưa thêm vài nhân viên phân tích trẻ vào dự án máy tính mới, bắt đầu gọi điện chào mời khách hàng, thậm chí gia hạn được hợp đồng tư vấn với National Warehouse Systems Corp thêm ba tháng.

Anh hầu như đã quên hẳn buổi đánh giá thành quả cá nhân thường niên khi anh chìm đắm vào công việc của mình. Nhưng gần đây, những cơn ác mộng bắt đầu xuất hiện về đêm, cảm giác lo âu đến nghẹt thở xuất hiện theo chu kì, và cơn đám mây sợ hãi như bắt đầu tập hợp lại, báo trước một điều gì đen tối sẽ đến. Rất sớm.

Điều đó đã đến lúc 3:30 chiều thứ Sáu. Dierdron vốn không phải là người thích rào trước đón sau. “Ban quản trị đã quyết định là công ty phải cắt giảm nhân sự, Charlie, và vị trí của anh bị loại bỏ, ngay bây giờ. Như anh biết, hợp đồng lao động của anh có điều khoản bồi thường chấm dứt hợp đồng thỏa đáng. Khi anh rời khỏi văn phòng tôi, Marcella sẽ đưa cho anh tấm séc cuối cùng. Ban quản trị muốn qua tôi gửi đến anh sự biết ơn sâu sắc về những cống hiến của anh và chân thành chúc anh thành công trong tương lai. Về cá nhân tôi, tôi muốn anh biết rằng nếu anh cần giúp đỡ, anh chỉ cần gọi điện cho tôi.”

Dierdron bước ra khỏi bàn và chìa tay về phía Charlie. “Charlie, vì giờ anh đã không còn là nhân viên của công ty, tôi có thể nói với anh điều này, điều tôi muốn nói từ lâu, nhưng không thể.” Khi Charlie từ chối bắt tay, Dierdron thay vì quay đi, lại tiến lại gần và đặt tay lên vai Charlie, nhìn thẳng vào mắt anh.

“Tĩnh lại đi Charlie. Anh không thuộc về nơi này, khi suốt ngày phải cắm mặt vào đồng hồ sơ trong góc phòng. Anh rất thông minh, rất tài năng. Sao anh không sử dụng tài năng đó để xây dựng cái gì đó cho riêng anh chứ không phải ai khác?” Tránh ánh mắt trực diện của Dierdron, Charlie nhìn xuống sàn nhà.

“Anh không phải là một nhân viên phân tích, anh không phải nhân viên tư vấn. Những người như anh có thể làm được những việc lớn. Anh có nhiều tiềm năng hơn tôi và cả ban quản trị cộng lại. Anh còn chờ gì nữa?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Charlie bỏ đi và xoay nắm cửa. Đó là lần cuối cùng anh nhìn bức ảnh đỉnh núi Everest treo trên bức tường đối diện bàn làm việc của Dierdron, với dòng chữ "Những ngọn núi cao là thứ duy nhất đáng để chinh phục"

“Tôi biết anh đang rất thất vọng, Charlie, nhưng tôi hy vọng anh sẽ nghĩ về điều tôi vừa nói. Nơi mà anh thuộc về là ở trên đỉnh núi, chứ không phải đầu đó lưng chừng, vị trí của những người hỗ trợ. Anh có bộ óc tuyệt vời cùng với nguồn năng lượng và đạo đức nghề nghiệp, Charlie. Anh chỉ không có ước mơ. Ai biết được, anh sẽ thấy một Charlie McKeever đích thực khi mà anh không còn phải gánh trên vai một đồng trách nhiệm.”

Charlie nhìn lại bức ảnh ngọn núi trên cửa, do dự vài giây, rồi chậm rãi xoay nắm cửa.

“Tôi rất xin lỗi, Charlie. Khi tôi nói tôi sẽ giúp nếu anh cần, đó thực sự là ý của tôi, chỉ cần anh...”

Charlie bước ra ngoài và đóng cửa lại, không để Dierdron nói hết câu.

???

Charlie ngồi ở tầng trên quán The Patio, một nơi tụ tập sau giờ làm việc ưa thích của giới lãnh đạo và nhân viên cấp cao, nhìn ra ngoài vịnh. Mặt trời trên cao tỏa ánh nắng ấm dịu qua vịnh, đột nhiên khiến Charlie nhớ đến kì nghỉ gia đình ở Belize vài năm trước. Anh muốn thả trôi mình theo hồi tưởng. Đây là lần đầu tiên Charlie ra khỏi nhà sau hai tuần bị đuổi việc, và cũng là lần đầu tiên trong nhiều năm anh ngồi dưới ánh nắng vào một ngày giữa tuần (một ngày làm việc) và chẳng có gì quan trọng hơn để làm ngoài việc cứ ngồi đấy phơi nắng.

Nhưng Cheryl von Noyes có thể đến bất cứ lúc nào, nên Charlie phải tự nhắc mình không được trông quá phấn khởi. Cheryl, một người bạn cũ từ Câu lạc bộ Khởi Nghiệp St. Johns, cũng mới mất công việc quản lý tại một nhà máy. Charlie biết rằng cô chỉ nhận được khoản bồi thường rất bèo bọt và nghĩ cô đang khá tuyệt vọng, nên anh không muốn đáng điệu vui vẻ của mình làm cô buồn. Anh ngồi sụp xuống ghế, kê má vào hai bàn tay, và nhìn ra mặt nước, tưởng tượng ra hình ảnh Dick Dierdron vung chiếc rìu về phía anh.

“Này Charlie McKeever!” Cheryl lướt về phía chiếc bàn khi Charlie đang cố gắng nổi giận. “Anh trông không vui vẻ lắm, nhất là với một người vừa được tự do sau mười bốn năm khổ sai!” Cheryl thả mình xuống ghế đằng sau Charlie và ngả người về trước ôm Charlie. Nhìn qua vai mình, Charlie thấy mình đột nhiên biến thành một nhân vật thú vị trong mắt của mọi người trong nhà hàng vì họ nghĩ anh là một tù nhân mới được ân xá.

“Ôi Cheryl,” Charlie reo lên khi đang cố giữ thăng bằng vì chiếc ghế của anh đang ngả hẳn về phía cô, “chưa thấy ai vừa bị ‘đóng hòm’ mà lại vui như cô!”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Anh có đùa không,” Cheryl cười, “Tôi không bị đóng hòm, tôi đã được tự do! Và cứ thêm một ngày tự do tôi lại thấy biết ơn người đã trả tự do cho tôi.”

Cặp đôi ở bàn bên cầm theo đồ uống và chuyển chỗ vào phía trong nhà hàng. Rõ ràng họ không chịu nổi ý nghĩ sẽ phải ngồi cạnh hai người vừa mới “ra tù”.

“Anh dạo này thế nào, Charlie Cá Kiếm?” Đây là tên nhân vật của anh trước đây khi họ cùng chơi một trò chơi chứng khoán điện tử, và cô vẫn gọi anh như vậy.

Charlie thở dài và nhìn xuống chân, giờ là cặp xăng-đan quai dán thay vì đôi giày đen bóng, gần như ngày nào anh cũng đi trong mười bốn năm qua. “Ồ, thì, tôi nghĩ...” Charlie thở dài lần nữa và nhìn ra phía chân trời xa. “Tôi nghĩ là mình ổn như bất cứ gã vô công rồi nghề nào sau khi công việc cả đời và ước mơ về tương lai của hắn đã bị tước đoạt.” Câu nói nghe rất hùng hồn, đúng như mục đích khi anh tập đi tập lại lúc trước. “Tôi đang tìm việc, nhưng rõ ràng là rất khó khi bạn có một Chữ “F” Đỏ (Fired) – Đuổi việc! - ở ngay dòng dưới cùng trong lý lịch của bạn.”

Charlie thở dài lần nữa, và liếc nhìn xem Cheryl có thương cảm gì mình không. Không, Cheryl đang cười.

“Ôi Charlie! Lúc nào anh cũng làm tôi cười được!” Charlie bắt đầu cười với cô, rồi tự thấy mình buồn cười vì đã tập đi tập lại câu nói ngớ ngẩn. “Có gì vui vậy, Cheryl Tọc Mạch?” Đây là tên nhân vật của cô trong trò chơi chứng khoán.

Trông cô không già đi bao nhiêu, Charlie nghĩ. Tóc cô cắt tём rất ngắn theo kiểu nhiều nữ điều hành ngày nay hay cắt. Cô mặc áo sơ mi trắng, quấn một chiếc khăn lụa, bên ngoài là áo khoác màu đỏ, điều này khiến Charlie tự hỏi là liệu lát nữa cô sẽ có một buổi phỏng vấn xin việc hay không. Trên ngực áo khoác là một huy hiệu mạ vàng với dòng chữ “FPN” viết hoa. Một bên ve áo có đính một món đồ trang sức, có khắc hình giống như bản vẽ ngôi nhà cách điệu.

“Xin lỗi, khi anh nói tôi hình dung anh và gia đình đang ngồi dưới gầm cầu, hơi ẩm đôi tay trên thùng rác đang cháy.” Cheryl không nhịn được cười khi nghĩ về hình ảnh đó. “Anh có thấy nực cười không, khi đó là hình ảnh của thành viên đã được mọi người tin tưởng là có tương lai tươi sáng nhất ở Câu lạc bộ Khởi Nghiệp?”

“Ừ thì tất nhiên tôi có thể,” Charlie nhếch mép. “Chắc chắn cô đã tìm được một công việc mới rồi nên mới có thể đùa cợt như vậy.”

“À,” cô cười, “đúng và sai”. Charlie rất ghét câu trả lời kiểu vậy – các nhân viên kế toán thường trả lời anh như thế khi anh hỏi liệu dự án của anh có đang làm ra tiền hay không. “Nhưng từ vẻ mặt tôi đoán cô vẫn đang tìm việc. Thế nào rồi?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Đây hoàn toàn không phải những gì Charlie tưởng tượng về cuộc gặp này. Cheryl không hề bị tổn thương, mà tràn đầy nhiệt huyết. Thay vì vực cô dậy như anh tưởng tượng, Charlie thấy như có lẽ mình đang làm cô mất hứng. Anh muốn nói điều gì đó, nhưng sợ sẽ phát khóc nếu anh cố nói. Charlie ngấn tiếng thờ dài, và khi mặt Cheryl đột nhiên trở nên nghiêm nghị, anh nhìn ra phía ngoài vịnh, ước rằng mình đang ở bất cứ đâu chứ không phải đang ngồi cạnh người bạn cũ, người mà sự bình thản trước một biến cố thảm họa khiến anh cảm thấy mình thật yếu đuối.

“Vì anh là người hỏi trước, Charlie, nên tôi sẽ nói. Tôi không tìm một công việc mới. Tôi đã quyết định sẽ không bao giờ đi tìm một công việc nữa, không bao giờ để tương lai của tôi vào tay người khác, những người chỉ quan tâm đến việc tôi làm ra bao nhiêu tiền cho họ, và sẽ cắt đứt hợp đồng với tôi ngay giây phút biết việc theo đuổi sự nghiệp tương lai của tôi sẽ khiến họ nghèo đi.”

Không có sự hằn học trong giọng nói của Cheryl, nhưng lời cô đánh thép như bê tông cốt thép vậy. “Anh biết từ J-O-B (công việc) nghĩa là gì không, Charlie? ‘Jilted (bội bạc), Obsolete (lỗi thời), và Broke (khánh kiệt)!’ Tại sao? Từ đấy được tạo ra từ Kinh Cựu ước – anh biết không, Job, nhân vật đã bị lấy mất tất cả? Điều đó có thể xảy đến với tất cả những ai đang có một-công-việc.”

“Nhưng Cheryl,” Charlie phản đối, “không phải ai cũng tự kinh doanh được đâu. Rủi ro lớn lắm.”

“Tôi không nói về tự kinh doanh, Charlie,” cô trả lời. “Tôi nói về việc quay lại nhìn nhận điều gì là quan trọng nhất: làm một công việc tạo ra sự khác biệt, một công việc với mục đích cao cả hơn là chỉ để lĩnh lương. Công việc mà anh có đam mê, công việc anh yêu thích. Công việc mà...”

Cheryl hơi nhồm lên, bắt đầu bị lú lờ khi đang rất phấn khởi. “Công việc nên là hiện thân cụ thể của tình yêu. Đó là những gì Kahlil Gibran viết trong *Nhà tiên tri* – công việc nên là hiện thân cụ thể của tình yêu. Từ từ đã, nghe này...” Cheryl rút một quyển sách nhỏ từ túi xách và giở đến trang đã được đánh dấu. “Để tôi đọc anh nghe một bài thơ ngắn, bài thơ đã thay đổi mãi mãi cách nhìn nhận của tôi về *công việc*.” Charlie đọc bìa cuốn sách, vốn trần trụi đơn giản, trừ dòng chữ có vẻ như viết tay cách điệu *Những Lời Khuyên Vàng của McZen*. Cheryl đọc to:

Người có công việc không bao giờ an toàn

Kẻ mang sứ mệnh không bao giờ thất nghiệp”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Đúng đấy, Charlie. Nếu anh chỉ có một công việc, anh sẽ không cảm thấy an toàn, dù cho anh có làm ra bao nhiêu tiền đi nữa. Nếu anh đi theo tiếng gọi của trái tim, anh sẽ luôn luôn thấy một sứ mệnh phải hoàn thành, dù cho đôi khi lợi tức anh thu về có thấp.”

Charlie lắc đầu và khịt mũi, “Tiếng gọi duy nhất tôi mong chờ là từ một gã săn đầu người nói với tôi về một công việc lương cao.”

“Vậy anh sẽ một lần nữa bị bội bạc, trở nên lỗi thời, và khánh kiệt?” Cheryl trông thật bức bối. “Cuộc đời quá ngắn để đem đổi lấy tiền bạc, và anh sẽ không yêu công việc của mình như một lời kêu gọi từ trái tim, tất cả tiền trên thế giới cũng không thể mang lại bình yên cho anh đâu.”

“Tôi không biết,” Charlie trả lời. “Tôi sẽ không phiền khi mất việc nếu tôi được bồi thường hậu hĩnh. Tôi có thể làm quen với cảm giác bất an nếu tôi giàu nứt đổ đổ vách.”

“Đừng có quy mọi thứ ra tiền,” Cheryl vặn lại. “Anh có nhớ câu chuyện về Dunleavy “Chó Điên”, còn được gọi là nghệ sĩ đầu cơ quay vòng vốn, người có thể gia nhập vào một công ty, cắt giảm hàng ngàn việc làm để làm tăng lợi nhuận tức thời – do đó làm tăng giá cổ phiếu – rồi bỏ đi cùng với hàng triệu đô la tiền thưởng trước khi cả công ty sụp đổ?”

“Tất nhiên rồi,” Charlie trả lời. “Có điều là hắn đã không kịp bỏ chạy trước khi công ty Top Drawer sụp đổ - và hắn bị sa thải.”

“Đúng với ý tôi,” Cheryl reo lên. “Dù cho có giữ vị trí cao thế nào, chẳng có công việc nào an toàn.”

“Không,” Charlie cãi lại “ý tôi thế này. “Chó Điên là kẻ thất bại thảm hại, nhưng ai cũng biết rằng luật sư của hắn sẽ bắt ban quản trị của Top Drawer phải trả hàng triệu đô la để hắn rời đi. Tôi có thể sống quá tốt với cái sự bất an đó!”

Cheryl tựa vào ghế và nhìn Charlie như người xa lạ, và Charlie cảm nhận được là cô không thích những gì cô vừa nghe. “Chó Điên chính là điều sai trái của đất nước này. Hắn không có giá trị, không có tầm nhìn, không có nguyên tắc sống nào bên ngoài việc ních cho đầy túi. Hắn không thèm quan tâm đến những người mà hắn đã làm hại, những sự nghiệp mà hắn đã phá hủy! Hắn không quan tâm xem sản phẩm của công ty hắn liệu có thực sự tạo ra điều gì khác biệt cho cuộc sống của mọi người hay không. Tất cả những gì hắn quan tâm là vợ cho đầy túi tham bằng cách hủy hoại cuộc sống của bao nhiêu người để nâng cao lợi nhuận quý của công ty.”

“Sao vậy, Cheryl,” Charlie nói có vẻ bào chữa, “nếu tôi không biết gì nhiều về cô, tôi có thể nói cô sẽ trở thành một người theo chủ nghĩa xã hội.”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Ngược lại, Charlie. Thực ra tôi nghĩ những gì Chó Điên và những người như hắn làm là đi ngược lại với chủ nghĩa tư bản, và ngược lại với triết lý kinh doanh. Những người theo chủ nghĩa tư bản và những doanh nhân tạo ra giá trị; những con Chó Điên hủy hoại giá trị. Những người như Dunleavy Chó Điên không đáng được thở cùng bầu không khí với Bill Hewlett và Dave Packard, với Herb Kelleher hay Mary Kay Ash, và những người khác chúng ta đã được tìm hiểu khi còn đi học. Anh có biết đâu là điều khác biệt không, Charlie? Những người đó, những người hùng của chủ nghĩa tư bản nước Mỹ, đã mơ những giấc mơ lớn, giấc mơ tạo ra công ăn việc làm và làm phát triển con người, chứ không phải lấy đi công ăn việc làm và sỉ nhục con người.”

Cheryl nhận ra là sự hăng hái của cô đã vươn tới tất cả mọi người xung quanh, và cô lại ngồi xuống ghé mỉm cười khi nghĩ rằng những người xung quanh đang tự hỏi sao một người mới “ra tù” như cô lại có thể bảo vệ quan điểm của chủ nghĩa tư bản và triết lý kinh doanh đầy cảm hứng như thế. “Charlie, tôi không thể tưởng tượng nổi là anh, trong tất cả mọi người, lại muốn trở thành ai đó giống Dunleavy Chó Điên. Khi còn đi học, chúng tôi đều muốn trở thành người như anh – Charlie Cá Kiếm, Charlie Du Côn, Charlie Mơ Ước Vĩ Đại.”

Charlie nhấp một ngụm Coca. “Không dễ lắm đâu, Cheryl, khi cô bắt đầu có con, cô phải trả góp tiền nhà, tiền xe, rồi tiền vay trả học phí đại học. Tôi đoán nếu tôi giàu cỡ Chó Điên, tôi sẽ phiêu lưu hơn.”

Bạn không thể cảm thấy an toàn từ một công việc, bạn cũng không thể đổi tiền lấy sự an toàn. Bạn chỉ có thể cảm thấy an toàn từ điều lớn lao hơn. Bạn phải có một sứ mệnh, một tầm nhìn, và một tiếng gọi từ trái tim.

“Anh nghĩ Chó Điên hạnh phúc sao? Anh nghĩ hắn thấy an toàn?” Trước cả khi Charlie kịp có thời gian để nghĩ xem nên trả lời cô thế nào, Cheryl tiếp. “Để tôi nói cho anh biết nhé, ngày tôi có cuộc hẹn với bác sĩ tâm lý của tôi và...” Cheryl nhận thấy Charlie đang bị sốc vì lời tự thú của cô nên cô nói luôn, “Vâng, tôi có nhiều vấn đề mà tôi không thể tự giải quyết được, và tôi nhận ra rằng nếu cảm thấy quá xấu hổ để nhờ sự trợ giúp khi cần thì đó chính là điểm yếu của tôi, chứ không phải điểm mạnh.” Cheryl nói tiếp, “Đoán xem ai đang ở phòng chờ khi tôi bước ra? Đoán đi Charlie, thử xem nào – ai đang ngồi đó, trông thật thảm hại như một con chó rùng trong mưa bão? Đúng rồi Charlie, là Chó Điên đấy.”

Charlie nhìn chăm chăm vào cốc Coca, thỉnh thoảng liếc Cheryl cứ như anh là một kẻ thua cuộc. “Xin lỗi, tôi đã hơi quá, Charlie. Tôi chỉ không muốn thấy anh phí phạm thời gian, cuộc sống, theo đuổi bóng ma của sự an toàn. Anh không thể cảm thấy an toàn từ một công việc, anh cũng không thể dùng tiền mua lấy sự an toàn. Anh chỉ có thể cảm

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

thấy an toàn từ những điều lớn lao hơn. Anh phải có một sứ mệnh, một tầm nhìn, và một tiếng gọi từ trái tim.”

“Ông ấy có giúp gì được cô không?” Charlie hỏi, mắt vẫn không rời cốc Coca.

“Ai cơ?”

“Ông bác sĩ tâm lý ấy.”

“À bác sĩ Connors. Ông ấy giúp tôi nhìn nhận mọi thứ đúng với bản chất thực tại. Anh biết không, đó là một thử thách lớn đấy. Để nhìn mọi thứ đúng như bản chất hiện tại, không phải như đã từng; cũng không phải ở trạng thái mà anh ước muốn; hay trạng thái mà anh lo sợ sẽ xảy ra; chỉ đơn giản là bản chất hiện tại thôi.”

Charlie nhìn cô, có vẻ không hiểu lắm.

“Anh vừa mới mất việc, nhưng nói thật, anh cũng chẳng thích công việc đó, anh chỉ làm vì tiền thôi. Như vậy mất việc là điều tốt hay điều xấu?”

Charlie nhún vai, vẫn chưa hoàn toàn hiểu Cheryl.

“Câu trả lời là ‘tốt’, Charlie. Câu trả lời là ‘tốt’. Đó là điều bác sĩ Connors giúp tôi nhìn ra. Thế giới này là chính nó trong hiện tại mà thôi; để trở thành một người trưởng thành, anh cần phải nhìn nhận thế giới với bản chất hiện tại, chứ không để cái nhìn của anh bị bóp méo bởi cái tôi của anh, cảm xúc của anh, tham vọng của anh. Và chấp nhận thực tại của thế giới mà không phán xét tốt hay xấu, chính là bước đầu tiên để có thể thay đổi thế giới. Shakespeare đã đúng khi ông nói rằng một thứ là tốt hay xấu chẳng qua là do chúng ta nghĩ nó thế nào thôi.”

“Ông ấy tốt không?”

“Ai?”

“Ông bác sĩ Connors,... ý tôi là... Tôi muốn hỏi cô là, Cheryl, cô có thể cho tôi số điện thoại của ông ấy không nhớ đâu tôi muốn gọi điện cho ông ấy.”

Cheryl cười, thấy ấm lòng vì mình đã tác động được đến “con Cá Kiếm” bị tổn thương trước mặt. Dù anh ta có thể không nhận thức được, cô nghĩ, sự yếu đuối và dễ tổn thương của bản thân; nhưng anh đã chịu nhờ cậy, đó chính là lý do tại sao anh từng được mọi người ở Câu lạc bộ Khởi Nghiệp mặc nhiên coi như người lãnh đạo. Cô mở ví, rút ra một tấm danh thiếp của cô, và viết lên đó tên và số điện thoại của bác sĩ Connors.

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“FPN,” Charlie nói, cố tỏ ra hờ hững khi anh xem tấm danh thiếp, dù anh đã cảm thấy hồi hộp khi nghĩ về viễn cảnh phải hẹn với một bác sĩ tâm lý, “Tôi thấy cả mấy chữ này trên áo cô nữa. Mấy chữ này là viết tắt của gì vậy?”

“Future Perfect Now,” (xây dựng một tương lai hoàn hảo từ bây giờ *) Cheryl trả lời. “Đó chính là công việc hiện tại của tôi.”

“Tương lai... Hoàn hảo... Hiện tại?” Charlie hỏi. “Nó là cái gì vậy, cô làm gì?”

Cheryl lấy một cuốn sổ khác từ trong túi, cuốn này lớn hơn tập thơ lúc trước. “Đây, Charlie, là *Sổ mơ* của tôi. Trong này có hình ảnh, những mẫu tin tức, và các tài liệu khác về tương lai của tôi.” Cô nói với khuôn mặt nghiêm túc, nên Charlie không dám cười, nhưng anh vẫn mỉm cười khi hỏi, “Tương lai của cô à? Cô đã thảo luận về, à, về quyển sổ này với bác sĩ tâm lý chưa?”

“Có Charlie, tôi đã thảo luận rồi. Chúng tôi thậm chí đã cùng tạo ra nó. Thay vì quay lại từng thời điểm tôi đã ra quyết định sai trong quá khứ, ông ấy muốn tôi hướng tới tương lai và nghĩ về những thứ đúng đắn cho tương lai của mình.”

Charlie nhìn Cheryl, rồi nhìn quyển *Sổ mơ*, rồi lại nhìn Cheryl, đón chờ việc mình sẽ bị Cheryl biến thành nhân vật chính trong một trò đùa. Chờ không thấy lời nói đùa, anh hỏi, “À, cái đó nghe có vẻ, ừm, hấp dẫn đấy. Cô sẽ kể thêm cho tôi nghe về nó chứ?”

“Không phải bây giờ, Charlie. Anh chưa sẵn sàng.” Cheryl đặt cuốn sổ vào túi và đứng lên để đi về. “Nói thật, Charlie, đây không phải là cái gì anh thích bây giờ đâu. Những giấc mơ của anh thật nhỏ. Chùng nào mà ưu tiên số một của anh là tiền và ảo vọng về sự an toàn, FPN sẽ không giúp gì được cho anh. Bác sĩ Connors làm việc với nhất nhiều người tầm cỡ lãnh đạo đang mất phương hướng. Thử xem ông ta có giúp gì được anh không. Sau đó thì chúng ta có thể lại nói chuyện.”

Cô ôm Charlie thật nhanh và quay người đi. “Cảm ơn đã mời tôi uống nước.” Nháy mắt với mấy người bàn bên đang nghe lỏm từ nãy giờ, cô rảo bước.

???

Giữa buổi hẹn thứ ba, bác sĩ Connors đi về cửa sổ và nhìn xuống. Charlie chưa bao giờ tự hỏi có gì bên ngoài cửa sổ vậy, vì anh vẫn đang mê mải kể chuyện của mình cho vị bác sĩ, và thỉnh thoảng trả lời những câu hỏi mang tính định kỳ của ông. Anh bắt đầu tự hỏi không biết Cheryl nhìn thấy điều gì trong con người vị bác sĩ, vì trước giờ chỉ có anh nói trong các cuộc hẹn.

“Anh lại đây nào,” vị bác sĩ nói với giọng như ra lệnh hơn là đề nghị, “nhìn xuống đây nào.”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Qua cửa sổ, Charlie nhìn xuống sân, ở khoảng giữa có một bể bơi đang lấp lánh ánh mặt trời. “Đây là bể bơi trị liệu dành cho các bệnh nhân tâm lý,” vị bác sĩ giải thích, thêm vào một nụ cười ranh mãnh với ý là vào những ngày nóng thì ai trong tòa nhà cũng muốn bơi chứ không chỉ là bệnh nhân. “Hãy nghĩ về cái bể bơi đó như tiềm thức của anh, Charlie. Đó chính là anh, là phiên bản thực nhất, là ‘phiên bản’ rõ ràng, bình yên tuyệt đối, và kết nối với nguồn tri thức vô tận về mọi thứ.”

Charlie nhìn xuống bể bơi, cố tưởng tượng mình trong trạng thái tiềm thức đó, thanh bình và thông thái. Mặt nước phẳng lặng khiến anh có thể nhìn thấy số của từng làn bơi dưới đáy, rõ cứ như thể bể bơi không có nước vậy.

“Ái chà,” bác sĩ Connors nói, “kẻ gây rắc rối đang đến, hán muốn lừa anh để anh nghĩ hán chính là phiên bản thực của anh.” Ông chỉ tay xuống đường đi bộ nối bể bơi với lối vào của khu trị liệu tâm lý, ở đó có một bác sĩ tâm lý đang cố gắng trong vô vọng ngăn một đứa bé đang mặc bộ đồ bơi, dù đang bị đi cà nhắc, vẫn cố chạy về phía bể bơi.

“Ý ông là sao, kẻ gây rắc...”

“Suyt!” bác sĩ Connors đưa một ngón tay lên miệng. “Hãy nhìn những gì xảy ra với mấy chữ số dưới đáy bể.” Ngay lúc đó, thằng bé lao xuống bể cùng với đồ chơi là một quả đạn pháo thân công xù xì. Bọt nước bắn tung tóe khiến vị bác sĩ tâm lý lập tức rời xa thành bể bơi. Thằng bé nhô lên cười, khua tay, và té nước về phía vị bác sĩ, giờ đang đứng ở một vị trí đủ xa.

“Anh thử đọc dòng chữ dưới đáy phía xa của bể bơi đi.” Bác sĩ Connors yêu cầu. “Chữ gì vậy?”

“Ông đang đùa, phải không?” Mặt nước xáo động rất mạnh, khiến Charlie không thể nhìn thấy gì dưới đáy, đừng nói là đọc được chữ dưới đó.

“Ngồi xuống, Charlie.” Thay vì quay về ghế của mình, bác sĩ Connors ngồi tựa lên bàn khi Charlie quay về ghế sofa của mình, bên cạnh bức tường. “Giờ anh hãy nhắm mắt vào và thư giãn. Hãy để hình ảnh của bể bơi, trước khi thằng bé nhảy tùm xuống, len vào tâm hồn của anh. Và để giúp anh không bị ảnh hưởng bởi sự nhiễu loạn mà thằng bé gây ra, tôi đọc vài từ, có lẽ rất quen thuộc với anh. ‘Chúa là người dẫn đường, tôi sẽ không...’”

“Chúa nhân từ!” Charlie thốt lên. “Đó chính là dòng chữ in dưới bể bơi! Chúa nhân từ. Tôi nhìn thấy nó trong đầu tôi rõ như ban ngày, ngay khi tôi biết ông đang dẫn Bài thánh ca thứ Hai Mười Ba!”

Bác sĩ Connors mỉm cười. “Khi tôi còn đang học ở trường y, ai đó đã dán lên tấm bảng trong phòng thay đồ dòng chữ ‘cái gì bạn biết mà giả vờ không biết?’ Nói tôi nghe,

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Charlie, cái gì anh đã từng biết cách đây mười bốn năm khi còn trong Câu lạc bộ Khởi Nghiệp mà bây giờ anh lại giả vờ như không biết?”

Charlie lại nhắm mắt, để dòng suy nghĩ của mình trôi về phòng họp câu lạc bộ khi họ gặp nhau mỗi thứ Năm để chia sẻ về những ước mơ lớn của mình. Charlie giờ thấy rõ cả khuôn mặt của những người bạn trong câu lạc bộ khi anh trình bày về ước mơ của anh nhằm xây dựng một tổ chức tầm cỡ thế giới, tập hợp của những con người không chỉ quyết tâm làm thế giới tốt đẹp hơn, mà còn nhận được sự tưởng thưởng xứng đáng cho nỗ lực của họ. “Chúa ơi,” Charlie nghĩ, “nhìn họ kìa. Họ đang nghĩ tôi nói thật! Họ nghĩ tôi sẽ thực sự làm vậy.”

Trong sâu thẳm hồi tưởng của mình, Charlie dường như nghe thấy tiếng mẹ anh: “Từ từ đã Charlie! Đừng có nhảy xuống bể cho tới khi mẹ tới trông con.” Rồi anh nghe tiếng chân trần lạch bạch và một giọng nói của một cậu bé – chính là giọng của anh hồi bé – hét lên. “Cái bể bơi này! Mấy cái bể trước bản như trứng ung vậy!” Anh nghe thấy tiếng chân trần chạy trên thành bể, rất gần. Rồi anh thấy mình quay lại phòng họp câu lạc bộ, nhìn quanh, nhìn vào khuôn mặt các bạn. Cheryl nói: “Và Charlie rất đúng! Điều quan trọng nhất mà anh ấy đang nói là...”

BẢN TUNG TÓE!!

Hình ảnh phòng họp câu lạc bộ vỡ tan thành một xoáy nước. “Mẹ không thể cấm con nhảy xuống bể được,” giọng cậu bé hét lên, dù Charlie không biết là cậu bé đang nói với mình hay nói với mẹ. Cậu bé đang té nước khắp nơi, tạo ra một mớ hỗn độn. Những ý nghĩ của anh, vốn rất rõ ràng, giờ như tan vào một cái kính vạn hoa của hỗn độn những hình ảnh, kèm theo âm thanh nền là những lời chỉ trích, thất vọng và nuôi tiếc – tất cả hướng vào anh.

“Anh nhìn thấy gì thế, Charlie?”

Charlie mở mắt ra, chợt nhận ra anh đang khóc. “Tôi không biết. Cheryl muốn nói với tôi... điều gì đó thật sự quan trọng... nhưng thằng bé nhảy vào bể nước trước khi cô ấy nói thế là tôi không thấy gì nữa.” Charlie lại khóc nức lên, cảm thấy thật ngu ngốc vì mình đang khóc và thấy thật may mắn vì hộp giấy Kleenex ở trên bàn ngay cạnh ghế sofa của anh.

“Charlie, buổi trị liệu hôm nay sắp kết thúc, nhưng tôi muốn làm một việc tôi hầu như chưa bao giờ làm. Giờ là sắp trưa rồi, nên lịch của tôi sẽ còn trống một tiếng nữa. Tôi muốn anh hiểu rõ hơn về cái kẻ gây rắc rối đang chơi ở bể bơi. Anh ở lại được chứ?”

Charlie cố nặn ra nụ cười. “Tôi thất nghiệp mà, bác sĩ. Tôi chẳng bận gì và tôi là triệu phú thời gian.”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Bác sĩ Connors mua về hai cốc cà phê, rồi kéo rèm cửa để làm tối căn phòng. Ông bảo Charlie nhắm mắt, thư giãn, và thả dòng suy nghĩ trôi tự do.

Khi Charlie trông có vẻ đã đủ thư giãn, bác sĩ Connors tiếp tục. “Giờ tôi sẽ đưa ra vài tình huống cho anh, và anh sẽ nói với tôi một hoặc hai câu là điều gì đang diễn ra. Đừng lo lắng về việc anh trả lời đúng hay sai, chỉ nói cho tôi biết về đầu tiên anh nghĩ đến. Được không?”

Charlie gật đầu và bác sĩ Connors tiếp. “Tình huống thứ nhất. Anh được mời tới phòng giám đốc. Ông ấy đang ngồi với luật sư của công ty, đội trưởng đội bảo vệ, một nhân viên cảnh sát mặc cảnh phục, và một người đàn ông anh không biết. Tất cả họ trông đều cau có và tất cả mọi người đều khó chịu vào lúc anh bước vào phòng. Cái gì sẽ xảy ra vậy – cái gì anh đang nghĩ đến đầu tiên?”

“Tôi sẽ bị đuổi việc và bị dẫn ra xe bởi tay bảo vệ, và tên cảnh sát ở đó để chắc chắn tôi không gây rối hoặc thuổng mắt cái gì trên đường ra.”

“Được rồi,” bác sĩ Connors nói, “đây là tình huống tiếp theo. Anh vừa nộp đơn ứng tuyển vào một vị trí, công việc anh thực sự thích, và mọi thứ có vẻ đang tiến triển tốt. Nhà tuyển dụng gọi điện và nói anh là ứng viên được quan tâm, nhưng họ muốn tham khảo vài người giới thiệu, gồm cả sếp cũ của anh, người vừa mới sa thải anh. Một tuần sau anh nhận được một lá thư từ chối. Điều gì đã xảy ra?”

“Quá rõ ràng. Tên khốn ấy chỉ đuổi việc tôi thì chưa hài lòng, hắn còn phải hủy hoại sự nghiệp của tôi, nên hắn đã viết một thư giới thiệu ‘hợp lý’ nhưng lại hàm ý rằng là tôi là kẻ thua cuộc thảm hại và họ có thể tìm được người khác giỏi hơn.”

Bác sĩ Connors tạm dừng vài giây và Charlie nghe thấy tiếng bút ông viết sột soạt trước khi ông tiếp tục. “Đây là tình huống thứ ba. Anh mất mười tháng để tìm được một công việc mới, nhưng quan hệ của anh với sếp mới không tốt, và rất nhanh sau đó anh bị sa thải. Lần tìm việc tiếp theo mất gần một năm, và sau ba tháng công ty tuyên bố cắt giảm nhân sự trong đó có vị trí của anh. Hai năm nữa trôi qua và anh cũng không thể tìm được việc. Miêu tả hoàn cảnh của anh lúc đó.”

Charlie rên rỉ. “Pam và tôi phải chuyển về ở cùng với bố mẹ tôi và tôi phải kiếm tiền bằng cách đi cắt cỏ thuê và giao bánh pizza.”

“Được rồi. Tiếp theo. Thay vì tìm một công việc làm thuê đúng chuyên môn, anh quyết định tự mở công ty.” Connors chú ý khi Charlie đang cau mày vì tình huống này, và tiếp tục. “Công ty phát triển chậm hơn anh dự kiến rất nhiều, và anh đã thực sự cạn tiền – tiền tiết kiệm, tiết kiệm hưu trí, tất cả. Anh đã bắt đầu phải vay nóng và công ty vẫn chưa bán được gì. Cái gì sẽ xảy ra tiếp theo?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Phá sản.” Charlie phun ra từ này cứ như thể nhổ ra một con bọ vừa chui vào miệng anh, và khi bác sĩ Connors vẫn im lặng, anh thêm vào, “Phá sản, mất hết danh dự, ly hôn; tôi chắc là ông đã gặp hết các trường hợp này, bác sĩ, gì tiếp theo nào? Ma túy và rượu? Tự tử?”

“Bình tĩnh, Charlie. Để tôi hỏi anh mấy câu này. Anh sẽ có cơ hội sớm thôi. Bây giờ, trong ba tình huống tiếp theo, tôi muốn anh đặt tâm trí mình vào thời điểm ngay sau khi anh bị buộc thôi việc. Hãy cố nhớ lại, càng rõ càng tốt, tất cả những cảm xúc, cứ như thể nó vừa diễn ra vậy.”

Charlie trông như vừa bị đá mạnh vào bụng. Connors tiếp. “Anh đang ngồi ở nhà đọc các quảng cáo tìm người thì đột nhiên một kỉ niệm ủa về từ ngày anh đang học đại học. Liệu kỉ niệm đó là cái gì, cái đầu tiên anh nghĩ đến ấy?”

“Thi trượt môn Phương pháp tính hồi năm nhất đại học.”

“Tình huống thứ hai. Anh đang ngồi ở nhà đọc các quảng cáo tìm người thì chuông điện thoại reo. Một cán bộ tuyển dụng đang nói với anh rằng anh là một trong hai ứng viên lọt vào vòng cuối cùng cho một công việc anh rất thích. Cô ấy nói anh quen biết ứng viên kia, nhưng không tiết lộ đó là ai. Liệu ai là người đầu tiên anh nghĩ tới?”

“Jeremy Potts. Chúa ơi, tôi sẽ không có cơ hội lần này. Chắc chắn nếu là tôi, tôi sẽ giao ngay công việc cho Potts chứ không giao nó cho chính mình.”

“Một tình huống nữa, Charlie. Anh nhận được một cuộc gọi từ giao dịch viên ngân hàng của anh. Anh ta nói với anh là quỹ tài chính lớn mà anh đang vay tiền mua nhà trả góp có một chính sách mới, bất lợi cho những người hiện đang thất nghiệp. Nếu anh không tìm được việc trong sáu tuần tới, họ sẽ yêu cầu anh phải trả ngay toàn bộ tiền vay mua nhà. Anh lấy ra một tập giấy và bắt đầu viết ra một danh sách các việc anh có thể làm. Kể cho tôi xem trong danh sách đó có gì.”

Charlie nghĩ khoảng một phút. “Tất cả mọi thứ tôi cần chỉ là tìm một công việc? Việc gì cũng được?” Vẫn nhắm mắt, anh nghĩ sự im lặng của ông bác sĩ đồng nghĩa với câu trả lời ‘đúng’ và tiếp tục. “Tôi có thể tìm công việc tại nhà máy Stay-Put. Họ luôn cần người làm ca đêm, và họ không để tâm đến bằng cấp của tôi, chỉ cần tôi điều khiển được cánh tay máy giờ lên hạ xuống nhịp nhàng với dây chuyền. Tôi có thể... xem nào. Tôi có thể gặp bố vợ và xin ông ghi tên tôi vào danh sách nhân viên, và tôi hiểu rằng ông không cần phải trả lương cho tôi. Tôi có thể lại đi giao bánh pizza như hồi tôi làm lúc học đại học. Đủ chưa?”

“Đủ rồi Charlie. Giờ anh mở mắt ra và chúng ta sẽ thảo luận về những điều anh vừa liệt kê. Anh vừa hoàn thành một bài kiểm tra chuẩn hóa. Chuỗi câu hỏi đầu tiên đo mức độ lạc quan của anh, chuỗi câu hỏi thứ hai đo phản ứng của anh với sự lo âu. Tổng hợp tất cả lại, Charlie, hai bài kiểm tra đó xác định xem lý trí của anh – hay nói cách khác chính

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

là kẻ gây rắc rối ở bể bơi – có thể bóp méo sự cảm nhận của anh về thực tế. Thực ra, với mỗi câu hỏi mà anh vừa trả lời có một câu trả lời đúng. Và anh đã trả lời sai tất cả các câu hỏi, Charlie, khiến tôi nghĩ rằng sự thành công và hạnh phúc trong tương lai của anh phụ thuộc vào việc lặp trình lại ở đây,” và bác sĩ Connors chỉ tay vào thái dương của ông.

“Hãy quay trở lại từng câu hỏi một,” Connors nói, quay lại chiếc ghế. “Trong tình huống đầu tiên, khi anh được mời tới văn phòng giám đốc, chưa gì anh đã nghĩ là mình đã bị sa thải. Thực ra, xe của giám đốc vừa bị ăn trộm ngay trong bãi đỗ. Người mà anh chưa gặp bao giờ chính là người bán bảo hiểm xe cho ông giám đốc. Lý do duy nhất anh được mời tới là để họ hỏi xem anh có thấy điều gì bất thường không, và để giám đốc xin anh cho đi nhờ xe về nhà.”

“Thôi nào!” Charlie phản đối. “Làm gì có chuyện đó! Ông không thể...”

“Charlie,” bác sĩ Connors ngắt lời, “câu hỏi này để đánh giá xem liệu anh có thiên hướng kết luận tiêu cực không. Ít nhất anh đã không cho rằng anh sẽ bị bắt vì có ai đó chơi anh bằng cách bỏ ma túy vào bàn anh – anh sẽ ngạc nhiên khi biết có bao nhiêu người trả lời như thế - nhưng câu trả lời của anh vẫn còn theo chiều hướng tiêu cực trong thang đo mức độ tích cực – tiêu cực. Anh nên cực kì để tâm đến điều này, vì dần dần người ta sẽ nhận được những gì người ta hay hình dung ra.”

“Có phải ông đang nói rằng sau mười bốn năm lý do tôi bị đuổi việc chính là vì tôi nghĩ tôi sẽ bị đuổi việc?”

“Anh nói đi, Charlie. Có phải anh mong chờ bị đuổi việc không? Có phải thi thoảng anh đã tưởng tượng ra điều đó? Chuẩn bị cả những gì anh sẽ nói khi nó xảy ra? Thực ra, Charlie, có phải anh từng nghĩ bị đuổi việc thực ra lại là một sự giải thoát không, như là trút đi được một gánh nặng vậy? Có lúc nào anh cảm thấy rất thoải mái khi được nói thật với sếp?”

“Tất cả đều đúng.” Charlie cười bẽn lễn.

“Tình huống thứ hai, khi người tuyển dụng muốn hỏi ý kiến người giới thiệu anh? Đây mới là điều thực sự đã xảy ra. Công ty đang tuyển dụng gặp khó khăn và muốn đóng băng việc tuyển thêm người mới. Nhưng thay vì nói với anh điều đó, họ chọn giải pháp dễ hơn là chỉ gửi một lá thư từ chối chung chung. Sếp cũ của anh thực ra đã viết cho anh một lá thư giới thiệu rất tốt.”

Trông Charlie đầy nghi hoặc.

“Anh có nhớ là anh đã kể với tôi về những lời cuối cùng ông ta nói với anh khi anh rời khỏi công ty? Cái gì đó về việc ông ta sẵn sàng giúp đỡ? Anh nghĩ ông ta nói dối anh à? Đặt một cái bẫy để phá hoại cơ hội sống của anh?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Ừ thì nếu ông giải thích thế.”

“Đó là một cách ứng xử tệ của kẻ gây rắc rối trong bể bơi. Nó cần một ai đó để đổ lỗi khi có việc không hay xảy ra, thay vì chấp nhận rằng đôi khi mọi thứ chỉ đơn giản là không như ta mong đợi. Nó tưởng tượng ra những kẻ xấu xung quanh mình mà trong thực tế chẳng có ai cả. Nhưng nếu anh hành xử theo kiểu có đầy kẻ xấu ngoài kia, tự anh đã tạo ra kẻ thù cho mình – đầu tiên là trong suy nghĩ của anh, sau đó là trong cuộc sống của anh khi anh phản ứng với các tình huống bằng cách bất hợp lý.”

Charlie thấy khó chịu, nghĩ lại cái cảm giác há hê của mình khi đóng cánh cửa khi Dierdron đang mở lời muốn giúp đỡ. Ông ta đã nói thật lòng, sâu thẳm trong trái tim Charlie biết như vậy. Dierdron có thể đã viết một lá thư giới thiệu thật long lanh đến mức có thể làm anh xấu hổ khi phải đọc. Và nếu điều đó đúng, Charlie nghĩ, ông ta có thể đã nói thật khi bảo rằng tiềm năng của anh lớn hơn nhiều so với việc an phận tại LPI. Có thể ông ta đã thực sự tin rằng ông ta đã làm một việc tốt cho anh khi đẩy anh ra khỏi công ty chứ không phải là một kẻ cản đường thăng tiến của anh.

“Trong tình huống thứ ba, khi anh mất hai công việc gần như ngay lập tức sau khi vào làm, anh trả lời là anh sẽ chuyển về ở với bố mẹ, và sẽ nhận làm mấy việc lật vật. Điều thực sự xảy ra,” ngay lúc này bác sĩ Connors cười khi nghĩ đến sự điều nghịch lý là ông lại biết rõ về tương lai của Charlie hơn là chính anh, “là anh sẽ quay lại Logistic Precision và ký một hợp đồng với họ như khách hàng đầu tiên của công ty – một công ty sẽ nhanh chóng trở thành công ty triệu đô – hay còn gọi là Tập đoàn McKeever.”

Charlie trợn mắt.

“Tĩnh lại đi, Charlie,” bác sĩ Connors nhắc. “Có phải viễn cảnh đó dễ xảy ra hơn là phải chuyển về ở với bố mẹ và đi giao pizza không?”

Charlie gật đầu, ngậm miệng.

“Trong mỗi câu hỏi, anh đã tự tưởng tượng ra kết quả xấu nhất. Lúc nào cũng thế. Ai đó mất việc, và điều tiếp theo anh nghĩ đến là gia đình người đó sẽ chết đói vì người đó sẽ không tìm được công việc khác.”

Charlie cười, càng bẽn lẽn hơn lúc nãy. Anh đã xử lý tình huống quá tệ.

“Trong tình huống thứ tư, khi anh hết sạch tiền và bắt đầu phải vay nóng, phản ứng đầu tiên của anh là thông báo phá sản. Thực ra, Charlie, cái việc quá hay xảy ra này - đập bỏ mọi thứ - chính là sở trường của kẻ gây rắc rối. Mà thật ra, anh đã trả góp được phần lớn số tiền mua nhà rồi đúng không?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Sợ hãi là cảm xúc tiêu cực nhất. Sự sợ hãi có thể giam chặt người ta hơn bất cứ một nhà tù kiên cố nào.

Charlie gật đầu, nghĩ về những lá thư mà các ngân hàng thường xuyên gửi tới mời chào anh vay tiền để trả góp nhà. Anh có thể trợ giúp gia đình một thời gian dài nếu anh dùng chiến thuật đó.

“Ba tình huống tiếp theo đo phản ứng của anh với sự lo âu.” Bác sĩ Connors lấy ra một mẫu đơn từ ngăn kéo, kẹp nó vào bìa kẹp, và nguệch ngoạc vài mẫu ghi chú lên đó. “Lo âu chính là kẻ thù không đội trời chung của sức suy nghĩ sáng tạo và tư duy suy nghĩ quyết đoán. Một tâm trí bị che phủ bởi sự lo âu sẽ sinh ra vô số sự sợ hãi, những sợ hãi làm tê liệt sự sáng tạo của anh. Sự sợ hãi là cảm xúc tiêu cực nhất. Sự sợ hãi có thể giam chặt người ta hơn bất cứ một nhà tù kiên cố nào. Hãy xem anh đã trả lời thế nào.”

Connors nhìn lại chiếc bìa kẹp. “Khi tâm trí đầy sự lo âu, ký ức về những thất bại trong quá khứ sẽ hiện ra rất rõ và có vẻ như sẽ rất dễ lặp lại, trong khi những thành công trong quá khứ lại có vẻ lu mờ đi và do đó rất khó có thể xảy ra. Khi tôi nói anh hãy đặt mình vào một trạng thái cực kì lo lắng và sau đó cố nhớ lại một kỉ niệm hồi học đại học, anh nhớ tới cái gì đầu tiên?”

“Thi trượt môn Phương pháp tính,” Charlie trả lời.

Bác sĩ Connors gật đầu, và hỏi tiếp, “Anh có rất nhiều kỉ niệm đẹp thời đại học, đúng không?” Charlie mỉm cười, như nhìn thấy một dòng chảy toàn những hình ảnh đẹp đẽ hiện ra: gặp Pam trong thư viện, cái đêm anh cầu hôn trên bãi biển và cô đồng ý, được bầu làm chủ tịch của Câu lạc bộ Khởi Nghiệp, thậm chí là đi giao bánh pizza bằng chiếc xe Honda cà tàng.

“Nếu, thay vì đặt anh vào tình huống đang lo âu, tôi lại đặt anh vào tâm trạng thanh thản và đầy dũng cảm và tự tin, anh sẽ lựa chọn những kỉ niệm khác tích cực hơn làm câu trả lời của mình. Khi anh lo lắng, tên gây rắc rối sẽ giống như một con thỏ bị đông cứng đầy sợ hãi trong ánh đèn pha. Nó sẽ lục tung quá khứ về những thất bại và tủi hổ để làm anh sợ mà không dám dẫn thân. Nghịch lý là chỉ khi dám dẫn thân, anh mới nhỏ được tận gốc sự sợ hãi.

“Điều thứ hai xảy ra, một tâm trí lo âu bóp méo khả năng nhận thức thực tại của anh. Khi anh bị sự sợ hãi làm cho tê liệt, những vấn đề của anh có vẻ nghiêm trọng hơn và khó nắm bắt hơn là thực tế, trong khi nguồn lực của anh có vẻ bị thu nhỏ lại đến mức không đáng kể. Khi tôi hỏi anh là anh nghĩ ai là ứng viên thứ hai của công việc anh đang mong đợi, anh ngay lập tức nhớ ra Jeremy Potts. Sao lại thế, Charlie?”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

Charlie nhún vai.

“Anh có thể nghĩ ra một người khác, bất cứ ai, mà anh còn sợ phải cạnh tranh với hơn là Jeremy Potts?”

Charlie lắc đầu. “Chẳng ai cả. Anh ta là số một. Trong tất cả mọi việc. Anh ta có thể có được bất cứ công việc nào anh ta muốn làm.”

“Vậy thì tại sao lại chỉ có thể là Jeremy? Sao không phải Elmer Fudd hay ông Magoo hay Dilbert? Chắc anh phải biết những người ở trình độ như vậy chứ?”

Charlie cười, lần này thoải mái hơn. “Tất nhiên rồi. Thật ra, tôi còn từng làm việc với nhiều người như vậy.”

“Và nếu tôi nói với anh là công việc anh vừa nộp đơn là vị trí trợ lý thủ thư ở thư viện trường đại học, thay vì cái việc lãnh đạo nhiều quyền lực mà tôi nghĩ là anh cứ đình ninh. Jeremy sẽ làm công việc đó thế nào?”

“Tuần đầu tiên anh ta sẽ cáu tiết, vì không có kẻ thù để chinh phục và không có quân để lãnh đạo, chỉ có phải giữ sách thôi.”

“Và nếu anh được nhận làm công việc đó, ít ra là tạm thời thôi. Thì anh sẽ làm thế nào?”

“Thực ra thì, John,” Charlie gọi bác sĩ bằng tên riêng mà không mảy may nghĩ đến điều đó, lần đầu tiên anh làm vậy, “Tôi sẽ yêu công việc đó. Có hai thứ tôi yêu thích là những quyển sách hay và được ở một mình để làm công việc của riêng tôi, và công việc đó cho tôi cả hai thứ.”

“Vậy là bất kỳ thư viện nào mà nhận Jeremy vào làm chứ không nhận anh thì sẽ mắc một sai lầm tệ hại, đúng không?”

“Ồ trường hợp đó thì đúng.”

“Từ giờ cho đến buổi trị liệu tiếp theo, Charlie, sao anh không tự mặc định những điều trong lợi thế của anh? Hãy giả định một lĩnh vực là thế mạnh của anh, là khát vọng của anh, chứ không phải của ai đó, và xem là liệu điều đó có tạo ra cho anh một bức tranh khác – theo hướng lớn lao và tươi sáng hơn – về tương lai của anh.”

“Điều này làm tôi nghĩ đến tình huống lo âu thứ ba. Khi anh bị sự lo âu đè nặng, anh chỉ đơn giản là nhắm mắt trước những cơ hội ngay trước mặt anh, mà nếu anh nắm lấy, có thể dẫn anh đến những hoàn cảnh đầy xa sự lo âu đó. Khi anh buộc phải có một công việc hoặc là có thể bị mất nhà, tất cả những gì anh nghĩ được là những công việc lật vật – những công việc không hề thách thức anh, không làm anh hài lòng, hoặc không tưởng thưởng xứng đáng cho anh.”

Hãy nhìn vào thế giới thực tại, đừng quan tâm tới quá khứ của nó, đừng nghĩ tới những gì bạn muốn hoặc sợ nó trở thành

“Nhưng ông bảo là tôi phải có một công việc ngay lập tức,” Charlie cãi.

“Đúng rồi. Và sẽ mất bao lâu để anh đi xuống Kinko’s và đặt làm danh thiếp cho Charlie McKeever, chủ tịch của Tập đoàn McKeever?”

“Điều đó không thể xảy ra được!”

“Tại sao không? Rất nhiều khách hàng của tôi làm như vậy. Họ làm bừa danh thiếp, nhưng chẳng có ý tưởng là công ty họ cung cấp dịch vụ gì cho tới khi họ có được khách hàng đầu tiên. Và anh nghĩ xem, Charlie – cuối cùng họ thường làm ra nhiều tiền và cảm thấy an toàn hơn là những người vì thu nhập và sự an toàn mà nhận làm những việc mà họ không thích lắm.”

“Công việc khó tìm nhất trên đời, Charlie, là nhìn thực tế đúng nó đang như thế - là đừng tin vào những hình vẽ biếm họa méo mó mà thằng nhóc gây rắc rối muốn vẽ. Anh phải thoát ra được cái mà tôi gọi là Tam Giác Sắt của Tính Cách Sai Lầm – Cái Tôi, Cảm Xúc và Tham Vọng – trước khi anh có thể trở thành chính anh, bản chất của anh, phải-là-anh. Nhưng lần tới chúng ta sẽ nói chuyện này, vì mọi người trong phòng chờ của tôi có thể sẽ ra về nếu như tôi không kết thúc ở đây.”

Charlie đứng lên và giơ tay phải. “Cảm ơn, John. Buổi trị liệu hôm nay đã khai trí cho tôi hơn là ông nghĩ đấy. Ông đã đưa ra rất nhiều thứ khiến tôi phải suy nghĩ.”

“Rất tốt, Charlie. Để tôi nói với anh thêm một ý- một nghịch lý mà tôi nghĩ là sớm muộn gì anh sẽ phải trực tiếp đối mặt. Sự thành công của anh phụ thuộc vào trước tiên vào khả năng nhìn thấy và chấp nhận thực tại, nhưng đồng thời phải mong đợi điều kì diệu sẽ biến đổi cái thực tại đó thành cái anh mong muốn trong khi anh tạo dựng tương lai của chính mình.”

“Tôi nghĩ thế này,” Charlie reo lên. “Tự tạo ra tương lai của tôi!”

“Tôi nghĩ chúng ta không cần kéo dài liệu trình thêm nữa,” bác sĩ Connors nói, vỗ vai Charlie khi ông bước ra khỏi văn phòng.